

APROBAT

Parlamentul României
Camera Deputaților

Domnului judecător

VALER DORNEANU

Președintele Curții Constituționale a României

Stimate domnule Președinte,

Având în vedere adresa Curții Constituționale nr. 3718 din 16 mai 2018, în Dosarul nr. 729L/2/2018, prin care se solicită punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților cu privire la sesizarea formulată de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților prin care se contestă neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării,

Biroul permanent al Camerei Deputaților c o m u n i c ă prezentul

PUNCT DE VEDERE

Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților a sesizat Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr. 48/2017 privind numirea unui membru al

Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, susținând că aceasta ar contraveni prevederilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, care au următorul cuprins: "(3) *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. [...] (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.*"

Având în vedere sesizarea de neconstituționalitate sub aspectul dispozițiilor criticate și al argumentelor prezentate de autorii acesteia prin raportare la prevederile și principiile constituționale invocate, la jurisprudența Curții Constituționale în materia supusă controlului de constituționalitate și la textele legale infraconstituționale referite, rezultă că sesizarea este neîntemeiată.

Din perspectiva particularităților obiectului prezentei sesizări de neconstituționalitate, apreciem că în analiza acesteia trebuie să avem în vedere mai întâi competența *ratione materiae* a forului constituțional în privința hotărârilor Parlamentului, prin prisma reglementărilor legale în domeniu și a jurisprudenței Curții Constituționale în această materie.

Astfel, în ceea ce privește competența Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității hotărârilor Parlamentului, art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează atribuția acesteia de a se pronunța "*asupra constituționalității [...] hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor*

două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.”

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a nuanțat această competență legislativă, acordată în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. 1) din Constituție, apreciind că pot fi supuse controlului de constituționalitate *”numai acele hotărâri ale Parlamentului care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional”* (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 53/2011, Decizia nr. 54/2011, Decizia nr. 727/2012, Decizia nr. 41/2014). Prin deciziile menționate, forul constituțional a făcut o delimitare clară între hotărârile parlamentare criticate din perspectiva valorilor, regulilor și principiilor constituționale, pe de o parte, și hotărârile parlamentare care, prin obiectul lor, vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, pe de altă parte.

Referitor la prima situație, Curtea Constituțională a stabilit în mod expres că pentru declararea ca admisibilă a sesizărilor asupra hotărârilor care sunt criticate din punctul de vedere al valorilor, regulilor și principiilor constituționale, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional, astfel încât să se poată analiza dacă hotărârile contestate respectă atât exigențele procedurale, cât și pe cele substanțiale impuse de prevederile constituționale.

În cealaltă situație, aceea a hotărârilor care, prin obiectul lor de reglementare, vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, Curtea Constituțională a reținut că norma de referință, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și de nivel infraconstituțional, cu respectarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Curtea a precizat că această orientare este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste

hotărâri, și anume acela al autorităților și instituțiilor de rang constituțional, astfel încât și protecția constituțională oferită acestora trebuie să fie una în consecință. De aceea, Curtea a considerat că hotărârile celor două Camere ale Parlamentului, hotărârile Senatului și cele ale Camerei Deputaților care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

În ceea ce privește sesizarea examinată, remarcăm că în susținerea neconstituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 48/2017 sunt invocate *”încălcări ale dispozițiilor legale conținute de Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 cu consecința nerespectării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituția României”*.

Sub aspectul obiectului de reglementare, Hotărârea Parlamentului nr. 48/2017 prevede numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, autoritate autonomă cu personalitate juridică înființată în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare. Potrivit art. 16 din acest act normativ, *”Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării [...] este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.”*

Astfel cum am arătat anterior, Curtea Constituțională a considerat că hotărârile celor două Camere ale Parlamentului, hotărârile Senatului și cele ale Camerei Deputaților care vizează exclusiv organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de

constituționalitate chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională. Or, în situația examinată constatăm că autoritatea publică vizată nu este reglementată în Constituție, nefiind așadar de rang constituțional, astfel că procedura de numire a membrilor săi este de rang legal, normele cadru în materie fiind prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare. Constatăm, totodată, că procedura legală instituită a fost exercitată de forul legislativ conform procedurilor parlamentare incidente, fără a fi afectate/ încălcate, valori sau principii constituționale.

Cu referire la obiecțiile de neconstituționalitate formulate în sesizare, considerăm că nu pot fi reținute impedimente de natură constituțională pentru numirea doamnei Sanda Veronica Tatiana pentru restul de mandat, rămas neexercitat, ca urmare a demisiei domnului Manole Petre-Florin, impedimente care să vicieze Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017, întrucât au fost respectate criteriile legale pentru numirea noului membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, în ceea ce privește opinia autorilor sesizării de neconstituționalitate potrivit căreia *"din analiza documentelor depuse de candidatul Sandu Veronica Tatiana la data înregistrării dosarului de candidatură, [...] nu rezultă existența vreunei activități desfășurate în domeniul drepturilor omului și combaterii discriminării"*, constatăm că în avizul celor 6 comisii permanente din Camera Deputaților și Senat, care au fost sesizate de birourile permanente ale celor două Camere în vederea prezentării acestuia, s-a consemnat că *"toate candidaturile depuse întrunesc condițiile prevăzute de prevederile art. 23 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare"*, iar la art. 23 alin. (3) lit. d) se dispune că persoana *"are o activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării"*.

Totodată, remarcăm că legiuitorul a prevăzut posibilitatea contestării candidaturilor înregistrate, instituind cadrul legal pentru exercitarea acestui drept și a reglementat atât obligația instituției de a posta toate candidaturile pe pagina sa de internet, cât și dreptul oricărei persoane de a comunica obiecții cu privire la acestea. Astfel, potrivit art. 24 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, *”În termen de 10 zile de la publicarea candidaturilor se pot depune la comisiile permanente de specialitate, în scris, obiecțiuni argumentate cu privire la candidaturile depuse.”* Or, din avizul comisiilor de specialitate nu rezultă că ar fi fost depuse obiecțiuni cu privire la vreuna dintre candidaturile înregistrate, situație implicit valabilă și în cazul doamnei Sandu Veronica Tatiana.

Referitor la nerespectarea prevederilor art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, potrivit cărora *”La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice”*, considerăm că această susținere nu este întemeiată. Prevederea legală sus menționată nu poate fi invocată în privința doamnei Sanda Veronica Tatiana, care a fost numită pentru un rest de mandat, rămas neexercitat ca urmare a demisiei domnului Manole Petre-Florin, care nu era licențiat în științe juridice.

În privința interpretării și aplicării prevederilor art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, remarcăm că art. 23 alin. (3) din această ordonanță, reglementând condițiile specifice obligatorii pentru numirea ca membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, prevede la lit. b), cu referire la studiile necesare, obligația de a avea *”studii superioare absolvite cu diplomă de licență”*, fără a se solicita *expressis verbis* licență în studii juridice.

Totodată, din perspectiva interpretării lingvistice, sensul normei juridice invocate este de a reglementa pentru forul legiuitor un obiectiv la realizarea căruia să tindă cu prilejul numirii membrilor Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Acest obiectiv este în strânsă legătură cu prevederile art. 25 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, potrivit cărora *”La solicitarea președintelui, membrii Colegiului director licențiați în științe juridice pot reprezenta Consiliul în instanțele de judecată în cauzele ce privesc fapte de discriminare.”*

În ceea ce privește opinia autorilor sesizării de neconstituționalitate potrivit căreia hotărârea *”a fost adoptată fără îndeplinirea procedurii legale de audiere a candidaților”* în comisiile parlamentare, precizăm că se pot observa pe ordinea de zi a ședinței comune a Comisiei juridice, de disciplină și imunități din data de 26 iunie 2017, încărcată pe site-ul Camerei Deputaților, cele două avize comune privind ocuparea a trei posturi vacante în Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Subsecvent, în legătură cu rolul recunoscut documentelor întocmite de comisiile parlamentare, reiterăm următoarele considerente exprimate în jurisprudența Curții Constituționale. Potrivit Deciziei nr. 209/2012, *”nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie”*. În fond, specificul activității Parlamentului sau al uneia dintre Camerele sale este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite

actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrulul constituțional și regulamentar în care acestea activează și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 209/2012).

Cu privire la aspectele concrete survenite pe parcursul derulării procedurilor parlamentare în legătură cu adoptarea Hotărârii Parlamentului nr. 48/2017, după cum rezultă din stenograma ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului din data de 28 iunie 2017, anumite aspecte legate de activitatea comisiilor învestite pentru întocmirea avizului au fost dezbătute în ședința plenului reunit.

Remarcăm, de altfel, că în situația examinată, în temeiul art. 23 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, *"Colegiul director este compus din 9 membri cu rang de secretar de stat, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului."* Ca urmare, plenul reunit al celor două Camere are competența exclusivă de a numi membrii Colegiului director.

Potrivit art. 24 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, *"Candidaturile se aprobă cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți."* Din stenograma ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului din data de 28 iunie 2017 reiese că la acordarea votului final asupra Hotărârii Parlamentului nr. 48/2017 erau prezenți 361 de deputați și senatori și s-au exprimat 355 de voturi, pentru doamna Sanda Veronica Tatiana fiind înregistrate 243 de voturi pentru și 60 de voturi contra.

Având în vedere considerentele de mai sus, apreciem că prezenta sesizare de neconstituționalitate este neîntemeiată, astfel încât propunem respingerea acesteia.

Acest punct de vedere a fost dezbătut și aprobat în ședința Biroului permanent al Camerei Deputaților din mai 2018.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

LIVIU DRAGNEA